Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

TER BESLISSING

[redacted]

Aan Minister van SZW

Datum
12 oktober 2026

Onze referentie
2026-[redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Bijlage(n)
0

nota

Kamerbrief uitvoeringsconsequenties latere invoering regels toegang tot de arbeidsmarkt voor asielzoekers

Aanleiding

Op 30 maart jl. is het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit uitvoering Wet arbeid vreemdelingen 2022 (BuWav 2022) aan beide Kamers aangeboden t.b.v. de voorhangprocedure. Het betreft een wijziging van de regels voor asielzoekers om te mogen werken, naar aanleiding van de implementatie van het Europese Asiel- en migratiepact. Er heeft een schriftelijk overleg en een tweeminutendebat plaatsgevonden. Er is een motie van het lid Ceulemans (JA21) aangenomen over aanpassing van de toegang tot de arbeidsmarkt voor asielzoekers met een nationaliteit met een lage kans op inwilliging.

In deze nota leggen wij een conceptkamerbrief aan u voor om de Kamers over de uitvoeringsconsequenties van de latere invoering van het ontwerpbesluit te informeren. Ook is in deze brief een reactie opgenomen t.a.v. de uitvoering van de voornoemde motie. NB via separate nota wordt u gevraagd om het ontwerpbesluit te laten verzenden naar de Afdeling advisering van de Raad van State.

Geadviseerd besluit

- Bent u akkoord met het versturen van bijgevoegde brief aan de Eerste Kamer en de Tweede Kamer (bijlage 1 en 2), over de consequenties van de latere invoering van deze wijziging en de opvolging die wordt gegeven aan de motie Ceulemans?
- Bent u akkoord om UWV uiterlijk 6 november de opdracht te geven om te starten met de implementatie van de regelgeving in afwachting van het definitieve advies van de Raad van State?

Kernpunten

- Op 20 maart 2026 heeft de ministerraad ingestemd met het voorleggen van het ontwerpbesluit tot wijziging van het BuWav 2022 in beide Kamers in het kader van de voorhangprocedure en advies bij de Afdeling advisering van de Raad van State aanhangig te doen maken, mits in het ontwerpbesluit geen ingrijpende wijzigingen worden aangebracht.
- Er heeft een schriftelijk overleg plaatsgevonden over het ontwerpbesluit. De beantwoording van deze vragen is op 28 mei verzonden. In de procedurevergadering op 16 juni jl. heeft de heer Boon (PVV) een tweeminutendebat aangevraagd. Dit tweeminutendebat heeft plaatsgevonden op donderdag 24 september, op dinsdag 29 september 2026 is er gestemd over de moties.

Reactie op motie lid Ceulemans (JA21)

- Er zijn drie moties aangenomen, waarvan één motie ook mogelijke gevolgen kan hebben voor het ontwerpbesluit. Het betreft de motie van het lid Ceulemans. In de motie wordt de regering verzocht per kwartaal vast te stellen welke nationaliteiten onder de grens van het gestelde inwilligingspercentage (20%) zitten en asielzoekers die daaronder vallen vanaf dat moment uit te sluiten van toegang tot de arbeidsmarkt.
- Over dit onderwerp hebben lid Ceulemans (JA21) en lid Boomsma (PVV) eerder ook een amendement ingediend tijdens de behandeling van de wijziging van wetgeving betreffende het EU asiel- en migratiepact. De Minister van Asiel en Migratie heeft deze ontraden en het amendement is uiteindelijk verworpen door de Kamer.
- Voor de stemmingen heeft u – overeenkomstig de toezegging tijdens het tweeminutendebat – een brief naar de Kamer gestuurd over de gewijzigde motie. In deze brief was opgenomen dat u de motie ontraadt. De in de motie benoemde groep asielzoekers (met lage kans op inwilliging) mogen vanwege de nieuwe regels uit het Migratiepact en de manier waarop Nederland deze regels implementeert, in feite al niet werken.[1] Daarnaast staat de Europese Opvangrichtlijn het niet toe om deze groep uit te sluiten van de toegang tot de arbeidsmarkt.
- In de conceptkamerbrief is een reactie opgenomen t.a.v. de aangenomen motie. Hiermee kunt u de Kamer informeren dat het, gelet op de Europese regels, juridisch niet mogelijk is de motie uit te voeren, op de manier zoals die is opgeschreven. Wel is het mogelijk om te monitoren of deze groep in de praktijk daadwerkelijk geen toegang heeft tot de arbeidsmarkt en, mocht deze situatie zich toch regelmatig voordoen, hier opnieuw naar te kijken.

Uitvoeringsconsequenties latere invoering en vervolgproces

- Mede door de duur van de voorhangprocedure zal de wijziging op een later moment in werking treden dan beoogd; dit heeft consequenties voor de uitvoering. Mede gelet op de voorhang in beide Kamers, adviseren wij u beide Kamers met de kamerbrief te informeren over het implementatieproces en de gevolgen van de latere invoering van deze wijziging. Onder de toelichting bij deze nota is informatie opgenomen over de consequenties voor de uitvoering en de aangepaste planning.
- Met deze Kamerbrief wordt tevens een toezegging aan de EK afgedaan om hen te informeren over het voorstel de wachttermijn te verkorten naar drie maanden. Deze toezegging is gedaan door MAenM.
- De voorhangprocedure voor het ontwerpbesluit van de wijziging BuWav 2022 kan als afgerond worden beschouwd, omdat de Kamer zich heeft uitgesproken over het ontwerpbesluit. Omdat de aangenomen moties niet zullen leiden tot een aanpassing van het ontwerpbesluit kan het verdere proces voor de aanpassing worden vervolgd.
- Wij adviseren u – mede gelet op het belang van de inwerkingtreding op het ontwerpbesluit van het BuWav 2022 - de TK zo snel mogelijk te informeren over de opvolging aan de motie Ceulemans en vervolgens de voordrachtbrief aan de Koning te versturen voor advies van de Raad van State.

[1] In het ontwerpbesluit stelt de regering voor om deze groep pas na 3 maanden wachttijd te laten werken. Op basis van de Procedureverordening moet de groep echter binnen 3 maanden een beslissing krijgen op hun aanvraag, waardoor zij in de praktijk geen toegang krijgen tot de arbeidsmarkt.

- UWV heeft aangegeven dat zij voor 6 november de opdracht moeten krijgen, dan kan rekening houdend met de implementatietijd bij UWV, het ontwerpbesluit op 1 juli 2027 in werking treden. Mits de regelgeving zoals die wordt voorgelegd aan de Raad van State niet aangepast wordt. Eerdere inwerkingtreding is niet mogelijk, omdat UWV vaste momenten hanteert voor het starten van een implementatietraject
- Op 6 november is er echter nog geen definitief advies van de Raad van State.
- Er is een risico dat op basis van het advies van de Raad van State de regelgeving aangepast moet worden.
- Indien UWV in afwachting van het advies al de opdracht heeft gekregen om over te gaan op implementatie kan dat financiële gevolgen hebben en zorgen voor vertraging van het implementatieproces. Hoe groot de extra financiële kosten zullen zijn, is nu nog niet in te schatten.
- In afstemming met WBJA is onze inschatting dat de kans dat het advies van de Raad van State leidt tot een fundamentele wijziging gering is. Daartegenover staat dat een snelle inwerkingtredingsdatum en eerdere toegang van asielzoekers tot de arbeidsmarkt zwaar wegen, aangezien er al vertraging is opgelopen.
- Wij adviseren u om UWV in afwachting van het advies van de Raad van State de opdracht te geven te starten met de voorbereidingen van de implementatie. De voorhangprocedure is afgelopen, en de Kamers worden met bijgaande brief hierover geïnformeerd.

Toelichting

- Het ontwerpbesluit zal later dan beoogd in werking kunnen treden. De latere inwerkingtreding van het ontwerpbesluit leidt ertoe dat de huidige regelgeving vooralsnog van kracht blijft.
- Dit betekent dat de duur van de vergunning tot aan de inwerkingtreding nog gekoppeld blijft aan de maximale duur van het W-document (vreemdelingenidentiteitsbewijs), ongeacht of het burgerservicenummer (hierna: bsn) bekend is bij de aanvraag. Deze bedraagt een termijn van ten hoogste 12 maanden.
- Aangezien UWV een lopende tewerkstellingsvergunning (hierna: twv) niet kan intrekken voor asielzoekers van wie het bsn niet bekend was op het moment van de twv-aanvraag, kan een twv niet worden ingetrokken wanneer de asielzoeker, gelet op de voorwaarden uit het EU Asiel- en migratiepact, zou moeten worden uitgesloten van toegang tot de arbeidsmarkt. Dat blijft zo met de nieuwe regelgeving.
- Ook blijft de huidige wachttermijn van zes maanden voor een asielzoeker om te mogen starten met werken tot aan de inwerkingtreding gelden. In de nieuwe regelgeving is een verkorting van deze termijn naar drie maanden opgenomen, overeenkomstig hetgeen opgenomen hierover in het coalitieakkoord.
- Mede n.a.v. deze voorgenomen wijziging streeft IND ernaar de identiteit drie maanden na het indienen van de asielaanvraag te kunnen vaststellen. Daarna kan de BRP-inschrijving plaatsvinden en kan het bsn worden afgegeven.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Conceptkamerbrief	Verzenden aan TK	

	'Uitvoeringsconsequenties latere invoering lagere regelgeving asielzoekers en werk'		
2	Conceptkamerbrief 'Uitvoeringsconsequenties latere invoering lagere regelgeving asielzoekers en werk'	Verzenden aan EK	

Datum
12 oktober 2026

Onze referentie
2026-